

การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก

ธงชัย บุญนวม สุริยงค์ ชวนขยัน และ สมสรณงค์ วงษ์อ่อนน้อย
สาขาวิชาการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

THE DEVELOPMENT OF THE SCHOOL-BASED CURRICULUM ADMINISTRATION
MODEL FOCUSING ON COMMUNITY PARTICIPATION FOR SMALL-SIZED
SCHOOLS IN THE WESTERN EDUCATIONAL SERVICE AREA

Thongchai Boonnaum, Suriyong Chuankayan and Somson Wongyounoi
Administration for Educational Development, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand
E-mail address: nuttun-1@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 13 กรกฎาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 26 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 20 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ พัฒนารูปแบบและประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก จำนวน 330 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) โดยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น 3 รอบ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 17 คน และการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก โดยสอบถามจากผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชน ต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.802 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแบบสนับสนุน 2) การมีส่วนร่วมแบบกำกับ 3) การมีส่วนร่วมแบบมุ่งความสำเร็จของงาน 4) การมีส่วนร่วมแบบให้มีส่วนร่วม

2. ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก พบว่า มีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมากที่สุด 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีส่วนร่วมแบบสนับสนุน องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมแบบมุ่งความสำเร็จของงาน และองค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมแบบให้มีส่วนร่วม สำหรับองค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมแบบกำกับอยู่ในระดับมาก

3. การประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชนต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The purposes of the research were to study factors, develop the model and evaluate the quality of the model of the curriculum administration focusing on the community participation for small-sized schools in the western educational region. The samples comprised 330 administrators and teachers in small-sized secondary schools in the educational western region, and the community leaders by stratified random sampling. The research was conducted by 4 steps are studying factors of curriculum administration model that emphasized the community participation, creating a curriculum management model that emphasized the community participation, development of curriculum management model that emphasizes community participation by using Delphi technique by asking experts to comment 3 time to express their opinions about the Development of curriculum management model that focuses on community participation 17 people and examination of the appropriateness of the curriculum management that emphasize community participation for small high school in the western region education area by inquiring from the administrators teacher and community leaders on the form of school curriculum management that emphasize community participation for small high schools evaluate the appropriateness of

the model by using the questionnaire with 320 administrators teachers and community leaders. The instruments were the interview questions and the questionnaire with the content validity at 0.6-1.0 and the reliability at 0.802. The data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation.

Research findings:

1. The factors of curriculum administration model that emphasizes community participation for small secondary school in the western region consist of determining from always is of research papers and interviews with school administrator. There are 4 elements: 1) Support participation 2) Participatory participation 3) Participation in the focus of work success 4) Participation in participation.

2. The results of the curriculum administration mode focusing on the community participation development were coherent at the highest level for 3 factors-support participation, work-oriented participation, and participatory participation, whereas the controlled participation was at a high level.

3. The evaluation of the quality of the model of the curriculum administration focusing on the community participation was appropriate to be implemented at a high level.

Keywords: the development model, the school-based curriculum administration, community participation

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา เนื่องจากทุกประเทศตระหนักดีว่าความเข้มแข็งและความมั่นคง ของประเทศเกิดขึ้นได้จากการพัฒนาศักยภาพของคนในชาติ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยระบบการศึกษาที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม, 2557, หน้า 14) กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) กำหนดว่า “ประเทศมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งจะนำไปสู่การ พัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงและสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศ สามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ตามที่ปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่ว่า สถานศึกษาและส่วนราชการตามมาตรา 34 (2) มีอำนาจหน้าที่

ตามที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังนี้ คือ 1) บริหารกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ และของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ และ 2) ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุม ดูแล บุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับของทางราชการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 37-38) ในส่วนการบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ ยังได้กระจายอำนาจทางการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา เพื่อเป็นการกระจายอำนาจลงไปสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษาให้มากที่สุด ซึ่งในระดับสถานศึกษา ให้แต่ละสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานและสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา และจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 23) ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนจะพัฒนาได้ดี เกิดผลต่อการพัฒนานักเรียนได้อย่างแท้จริงก็ต่อเมื่อทุกฝ่าย ทุกคนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน รักโรงเรียน เข้ามาช่วยคิด ร่วมทำร่วมจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งช่วยสนับสนุนทรัพยากรทั้งบุคคลและงบประมาณ

การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมแท้จริง ชุมชนที่มีความท้าทาย นักบริหารจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารโรงเรียน การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เป็นแนวทางใหม่ ๆ ให้ครู พ่อแม่ ชุมชน มีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตรสถานศึกษาและการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น เมื่อโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในด้านการจัดการศึกษา ได้มีส่วนร่วมคิด วางแผน ร่วมปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลกับโรงเรียน จะทำให้บุตรหลานประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงขึ้น และจะส่งผลให้บุตรหลานประสบผลสำเร็จในชีวิตด้วยเช่นกัน (เจตนสุตา ทศานนท์, 2546, หน้า 3) ด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนกับชุมชนมีความเกี่ยวข้องผูกพันกันจนยากที่จะแยกจากกันได้ โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีภารกิจที่สำคัญคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ตอบสนองต่อจุดหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ในสถานศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อสนองความต้องการของชุมชน สังคม ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้จะเกิดขึ้นได้ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่าผู้บริหารสามารถทำประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนจนสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้หรือไม่ พระราชบัญญัติดังกล่าวนำมาสู่การปฏิรูปการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการเป็นแนวทางใหม่ ๆ ให้ครู พ่อแม่ ชุมชน มีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตรสถานศึกษาและการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น การลดทอน กรอบ กฎ ระเบียบ คำสั่งของส่วนกลาง เพื่อให้เกิดความ

หลากหลายในการปฏิบัติ ดังนั้นหากโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในด้านการจัดการศึกษา ได้มีส่วนร่วมคิด วางแผน ร่วมปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ ประเมินผลกับโรงเรียน ส่งเสริมความรู้ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ปกครองทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนเป็นประจำและสม่ำเสมอจะทำให้บุคลากรประสบความสำเร็จทางการศึกษาสูงขึ้น และจะส่งผลให้บุคลากรประสบผลสำเร็จในชีวิตด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนกับชุมชนมีความเกี่ยวข้องผูกพันกันจนยากที่จะแยกจากกันได้ (เจตน์สุตา ทศานนท์, 2546, หน้า 3)

ปัญหาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกของประเทศไทย (จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นปรากฏการณ์ทางการศึกษาที่ทำนายผู้บริหารเรื่อยมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พยายามแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความตระหนักว่า การที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหาร ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้คิดค้นมาตรการการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กด้วยวิธีการที่หลากหลายมาโดยตลอด ภายใต้แนวคิดที่ว่า “โรงเรียนใดที่พึงรวมได้...รวม โรงเรียนใดที่ยุบได้...ยุบ โรงเรียนใดที่ดำรงอยู่ ต้องอยู่อย่างมีคุณภาพโดยไม่ดูด้อยทรัพยากร” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 2)

จากความสำเร็จและปัญหาดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สามารถบริหาร การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน สอนเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่จะปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ตามบริบทที่เป็นจริง ผลการศึกษารังนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ และการนำนโยบายการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กไปสู่การปฏิบัติ เพื่อกำหนดแนวทางเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิผลมากขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและบุคลากรทางการศึกษา อันจะส่งผลให้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีการบริหารที่ดี จัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่มีคุณภาพ ซึ่งท้ายที่สุดก็จะส่งผลต่อคุณภาพ ของนักเรียน และยกระดับคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบด้วย

1. การบริหารหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก ผู้วิจัย ได้อาศัยแนวความคิดและทฤษฎีการบริหารหลักสูตรของนักวิชาการต่างประเทศมาเป็นกรอบแนวคิดในการ วิจัยครั้งนี้ โดยนำแนวความคิดและทฤษฎีมาวิเคราะห์และประมวลเป็นแนวคิดของตนเองเพื่อนำไปสู่การ พัฒนารูปแบบ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย ทฤษฎีบริหารหลักสูตร ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคลแลนด์ ทฤษฎีสอง

ปัจจัย ของเฮอส์เบิร์ก ทฤษฎีสถานการณ์ของเฮอส์เซย์และแบลนชาร์ด ทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำ เคิร์ต เลวิน เรน ลิส ลิเคิร์ท เบลค และมูตัน และดักลาส แมคเกรเกอร์ ทฤษฎีตามสถานการณ์หรือทฤษฎีสัมมิติของเรตดิน ทฤษฎีวงจรชีวิต ของเฮอส์เซย์และ บลันชาร์ด ทฤษฎีที่มีประสิทธิภาพของเฟเดอเรอร์และทฤษฎีความเป็นผู้นำเชิงปฏิรูปของเบิร์นส์ (Edward Burns)

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้อาศัยแนวความคิดและทฤษฎีการบริหารหลักสูตรของนักวิชาการต่างประเทศมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำแนวความคิดและทฤษฎีมาวิเคราะห์และประมวลเป็นแนวคิดของตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาารูปแบบ

4. แนวคิดเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก เป็น การระดมความคิดเห็นโดยใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาข้อมูลพื้นฐาน องค์ประกอบของหลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก
3. เพื่อศึกษาคุณภาพของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก จากโรงเรียนทั้งหมด 63 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 63 คน ครูผู้สอน 630 คน และผู้นำชุมชน 522 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,215 คน
 - 1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูและผู้นำชุมชน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน
2. การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

 - 2.1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดสนทนากลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา 15 คน

2.2 การสร้างรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก โดยตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2.3 การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้กระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) โดยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น 3 รอบ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 17 คน

2.4 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก โดยสอบถามจากผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชน ต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 320 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะเป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นหลัก คือประเภทของเอกสาร ชื่อเอกสาร ชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำคัญ และสรุปประเด็นสำคัญ

3.2 ประเด็นสนทนากลุ่ม (focus group discussion guideline) มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม ครบถ้วน หรือไม่ อย่างไร และองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบมีความเหมาะสม ครบถ้วน หรือไม่ อย่างไร และ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบ ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

4.1แบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้นำแบบวิเคราะห์เอกสารไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ภาษาที่ใช้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Objective Congruence : IOC) ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่า IOC ที่ยอมรับได้ คือสูงกว่า 0.6 ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพด้าน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวิเคราะห์เอกสาร จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกรายการมีค่าความสอดคล้องสูงกว่า 0.6 ทุกข้อ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุง แก้ไขแบบวิเคราะห์เอกสารตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

4.2 ประเด็นสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำประเด็นการสนทนากลุ่มไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่า IOC ที่ยอมรับได้ คือสูงกว่า 0.6 ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของประเด็นการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขประเด็นการสนทนากลุ่มตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

4.3 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ ตามเกณฑ์ที่กำหนดค่า IOC ที่ยอมรับได้ คือสูงกว่า 0.6 ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การศึกษาสภาพปัญหา ข้อมูลพื้นฐาน องค์ประกอบ ของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการระดมความคิดเห็นโดยใช้วิธีการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา ข้อมูลพื้นฐาน องค์ประกอบของหลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็ก จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน

5.2 ผู้วิจัยทำหนังสือบันทึกศึกษาเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลในขั้นการพัฒนาารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นความมีส่วนร่วมของชุมชน

5.3 ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นความมีส่วนร่วมของชุมชนให้ผู้เชี่ยวชาญทางไปรษณีย์ โดยสอดช่อง และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งข้อมูลคืนทั้ง 3 รอบ

5.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะความเรียง (content analysis)

6.1 วิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่กำหนดจากเอกสารและบันทึกข้อมูลให้ครบถ้วน โดยสาระสำคัญที่ต้องการจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยดำเนินการโดยศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ข้อมูลพื้นฐาน องค์ประกอบหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก บทบาท พฤติกรรมการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก รูปแบบบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กของในและต่างประเทศ ผลผลิตของโรงเรียน กระบวนการสร้างรูปแบบบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

6.2 นำเสนอข้อมูลในตารางการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารโดยจำแนกเป็นรายประเด็นและสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมากำหนดรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม

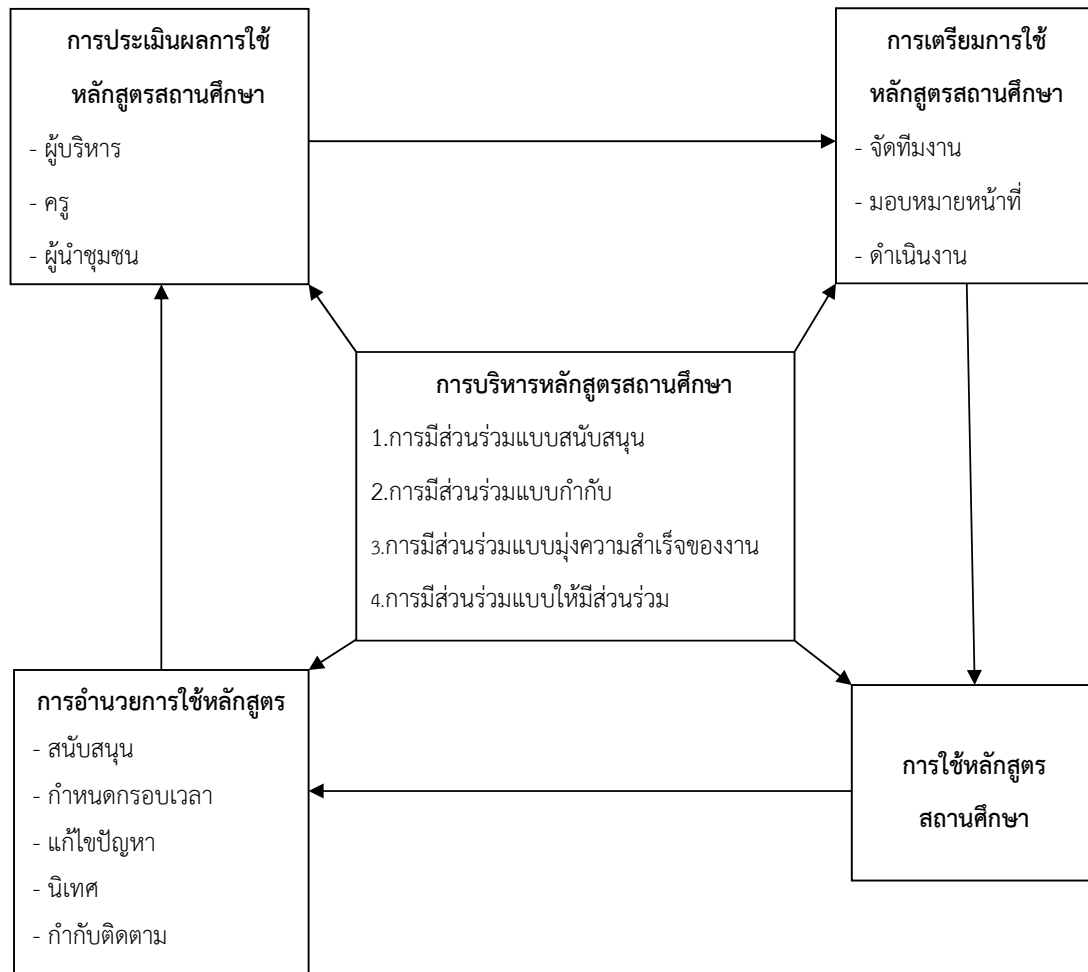
ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก ที่ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแบบสนับสนุน 2) การมีส่วนร่วมแบบกำกับ 3) การมีส่วนร่วมแบบมุ่งความสำเร็จของงาน 4) การมีส่วนร่วมแบบให้มีส่วนร่วม

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้กระบวนการเทคนิค เดลฟาย (Delphi Technique) โดยขอให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น 3 รอบ สำหรับแบบสอบถามรอบแรก เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) รอบที่สองเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลสอบถามความคิดเห็นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่ามัธยฐาน (median) และความเบี่ยงเบนควอไทล์ (interquartile range) และแบบสอบถามรอบที่สาม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเช่นเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ค่ามัธยฐาน (median) และค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (interquartilerange) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจคำตอบของตนและของกลุ่ม และทบทวนคำตอบของตนเองว่าจะคงคำตอบไว้ตามเดิม หรือเปลี่ยนแปลงตามเสียงส่วนใหญ่ผลการประเมิน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญความสอดคล้องกันสูงมาก

3. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกคิดเห็นของผู้บริหารครูและผู้นำชุมชนต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็กการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและผู้นำชุมชนต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาองค์ประกอบของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก ที่มีวงจรการบริหารหลักสูตร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การใช้หลักสูตรสถานศึกษาการอำนวยการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยสรุปรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกดังแผนภูมิต่อไปนี้ ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันตก โดยการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัย และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมแบบสนับสนุน การมีส่วนร่วมแบบกำกับการมีส่วนร่วมแบบมุ่งความสำเร็จของงานและการมีส่วนร่วมแบบให้มีส่วนร่วมโดยมีวงจรการบริหารหลักสูตร 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การใช้หลักสูตรสถานศึกษา การอำนวยความสะดวกหลักสูตรสถานศึกษา และการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้กระบวนการเทคนิค เดลฟาย(Delphi Technique) การประเมินความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและผู้นำชุมชนต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา

เล็ก พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิโรจน์ ผลแย้ม (2557) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำหลักการวัตถุประสงค์และบริบท ส่วนที่ 2 ระบบการ บริหารแบบมีส่วนร่วมและวิธีการบริหาร วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การกำหนดนโยบายการวางแผน การตัดสินใจการดำเนินการติดตามและประเมินผล และร่วมรับผิดชอบและรับประโยชน์ ส่วนที่ 3 การนำ รูปแบบไปใช้และส่วนที่ 4 ข้อจำกัดในการนำรูปแบบไปใช้

และสอดคล้องกับประจวบ หนูเลี้ยง (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบ มีส่วนร่วมของจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่าจัดการศึกษาแบบมี ส่วนร่วมมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การร่วมคิด 2) การร่วมวางแผน 3) การร่วมดำเนินงาน 4) การร่วมติดตาม 5) การร่วมประเมินผล 6) การร่วมในผลประโยชน์ผลของการพัฒนารูปแบบเป็นรูปแบบที่ต้องดำเนินการเป็น กระบวนการขั้นตอนตาม องค์ประกอบ 6 ด้าน แต่ละด้านมีขั้นตอน กระบวนการด้านละ 6 ขั้นตอนย่อยการ ประเมินรูปแบบ ที่พัฒนาขึ้นจากผลการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยกับองค์ประกอบของการ จัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทุกองค์ประกอบและจากผลการประเมินความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย แบบสอบถาม พบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยกับองค์ประกอบในรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกคิดเห็นของผู้บริหารครูและผู้นำชุมชน ต่อรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็กระดับ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชนมีความเห็นต่อผู้บริหารและผู้นำชุมชนต่อรูปแบบการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็กในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ได้บังคับบัญชามากแสดงให้เห็น ถึงในปัจจุบันผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เววศิริ วิวัจนสิริทร์ (2554) ได้ทำการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมที่ใช้ โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร มี 5 องค์ประกอบ คือ การรวมคนรวมพลัง การร่วมคิดร่วมวางแผน การร่วมทำร่วมปฏิบัติ การร่วมสรุปเป็นบทเรียน และการร่วมรับผลจากการ กระทำ ร่วมยกย่องเชิดชูผู้มีผลงาน จากการทดลองใช้รูปแบบ กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง พบว่า มีประสิทธิภาพสูง (ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 1.00) มีความเหมาะสมเป็นไปได้ และเป็น ประโยชน์ อยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกศินี ชิวปรีชา (2554) ได้ทำการศึกษาการ พัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตีประจำตำบลผลการศึกษาพบว่าสภาพปัจจุบันของการ บริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนตีประจำตำบลในภาพรวมใช้รูปแบบโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลักอยู่ใน ระดับปานกลาง และรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนตีประจำตำบลควรใช้รูปแบบการ

บริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำโดยครูและชุมชนเป็นหลักโดยมีหลักการแนวคิดและวัตถุประสงค์ของรูปแบบและองค์ประกอบของการบริหารประกอบด้วยการวางแผนการนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลโดยครูและชุมชนเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากสามารถนำไปเผยแพร่และนำเสนอข้อมูลให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็ก

1.2 การนำรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกไปใช้ต้องให้ผู้มีส่วนร่วมในทุกองค์ประกอบได้มีบทบาทการมีส่วนร่วมครบทุกกระบวนการองค์ประกอบของรูปแบบ

1.3 ขั้นตอนการเตรียมการใช้หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และมีการประชุมวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชนและทุกภาคส่วน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาอื่น ๆ เช่น ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

2.3 ระดับสถานศึกษาควรดำเนินการวิจัยและพัฒนาต่อยอดรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อเป็นแนวทางพิจารณานำไปทดลองใช้และปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทยิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการวิจัยพฤติกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งผลต่อการดำเนินการใช้หลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- เกศินี ชิวปรีชา. (2554). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนดีประจำตำบล* (ปริญญา นิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจตน์สุตา ทศานนท์. (2546). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเชียงราย* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2550). *ภาวะผู้นำ: กลไกขับเคลื่อนองค์การแห่งการเรียนรู้*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประจวบ หนูเลี้ยง. (2560). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดพัทลุง* (ปริญญา นิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง). มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- วิโรจน์ ผลแย้ม. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง). มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- แววศิริ วิวัฒนสินทร์. (2554). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร* (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง). มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการ การศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *เรียนรู้...บูรณาการ*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. (2557). *กรอบความเห็นร่วมปฏิรูปประเทศไทยด้านการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.